

ків та формування переліку освітніх послуг, що сприятиме не лише підвищенню рівня професійної компетентності адміністраторів ЗЗСО, але й забезпечить ефективну реалізацію процедур самооцінювання закладом результатів своєї діяльності та поліпшить якість освіти.

**Ключові слова:** оцінювання, трудність, відмінність, адміністратор, заклад загальної середньої освіти.

## Література

- Лукіна, Т.О. (2007). Вимірювання та управління якістю освіти: навчально-методичні матеріали. Експрес-об'ява.
- Лукіна, Т.О. (2008). Управління якістю освіти. У В. Г. Кремень (гол. ред.), Енциклопедія освіти (с. 945–947). Юрінком Інтер.
- Rivera, A. M. (2017). Aspectos psicosociales y gestión de la evaluación en secundarias de alto y bajo logro. Vol. 12 Núm. 1: (enero-junio 2017) Familia y Educación en el siglo XXI: Formación parental para los nuevos retos sociales. <https://doi.org/10.17163/alt.v12n1.2017.08>
- Álvarez Álvarez C., & Fernández-Gutiérrez E. (2020). La evaluación de directores de centros educativos en España: Luces y sombras. Profesorado, Revista De Currículum Y Formación Del Profesorado, 24(2). <https://doi.org/10.30827/profesorado.v24i2.14077>

## ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ТА ДЕГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ВПЛИВИ В УПРАВЛІННІ ОСВІТОЮ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

**Оксана Максименко, к. пед. н.**  
Інституту педагогіки НАПН України  
м. Київ, Україна

**М**ета роботи полягає у з'ясуванні впливовості глобалізаційних та деглобалізаційних факторів на управління освітою країн сучасного світу.

З'ясовано, що спрямовуючи зусилля на створення освітнього середовища для надання якісної, доступної освіти, країни втілюють перелік параметрів, які виявляють особливості функціонування освітньої галузі та шкільної системи зокрема, що формує певний тип управління освітньою системою

окремої країни за сучасних глобалізованих умов демократичного розвитку суспільства. Переліки показників, що також демонструються у числових даних, стають критерієм оцінки шкільної освіти. Це дозволяє систематизувати спільні та відмінні характеристики роботи освітніх систем та класифікувати їх. Дослідженням типів управління освітою займалися М. Віндзіо, Р. Сакмен, К. Мартенс (M. Windzio, R. Sackmann, K. Martens). Автори запропонували типологію, використавши емпіричний та теоретичний аналіз. На основі останнього ними виокремлено шість типів управління освітою, спираючись на ступінь залученості держави чи джерел фінансування, структурні відмінності середнього часу витраченого на домашнє завдання або ступінь підтримки малоуспішних, успішність учнів та відносну рівність продуктивності (Windzio, et al., 2005, p. 4–11). Авторами означено перелік кластерів, а саме:

- кластер «Скандинавське управління» (Норвегія, Швеція та Данія, Фінляндія);
- кластер «Приватне управління» (Бельгія, Нідерланди);
- кластер «Державно-базоване управління» (Франція, Туреччина, Ірландія, Мексика, Австрія, Швейцарія, Німеччина);
- кластер «Південно європейського управління» (Італія, Португалія, Іспанія, Греція);
- кластер «Англо-саксонського та східно-європейського управління» (Австралія, Об'єднане Королівство, Сполучені Штати, Угорщина, Нова Зеландія, Чеська Республіка);
- кластер «Східно-азійське управління» (Японія, Корея) (Windzio, et al., 2005, p. 12–13).

У дослідженні серед інших ознак кластерного аналізу авторами виокремлено присутність державного та недержавного секторів. «Недержавний» сектор освіти відрізняється за кластерами своїми ознаками. Приватний сектор у країнах кластеру «приватного управління» складається із релігійних та некомерційних організацій, які фінансуються державою як установи, і переважна більшість студентів навчається у приватних закладах. За таких умов, структура управління є державною, яка делегує освіту громадським установам. Водночас, приватну освіту розуміють як угоди, які не забезпечуються державою, та за якими сім'я / приватне господарство повинні нести фінансові витрати за освіту.

Східно-азійський кластер демонструє високий рівень приватного фінансування освіти, особливо на її вищому рівні. Надзвичайно високий рі-

вень приватної освіти є характерними для обох країн Східно-азійського кластеру. А Південна Корея є єдиною країною в Організації економічного співробітництва та розвитку, у якій вища освіта фінансується переважно за рахунок приватної особи. Ця структура управління нагадує економічний ринок кластеру «приватного управління», країни якого (Нідерланди, Бельгія) мають переважно релігійні приватні навчальні заклади, але які не оплачуються приватними особами.

Визнається, що географічна близькість залишається важливою ознакою моделей управління освітою. Так, країни трьох із шести кластерів дуже близькі географічно та історично, а саме: приватне управління (Бельгія, Нідерланди), східно-азійське управління (Південна Корея, Японія) і скандинавське управління (Норвегія, Швеція, Данія, Фінляндія). Проте на розвиток різних форм сучасного управління впливають й інші фактори, які пояснюють присутність у кластері англо-саксонського та східно-європейського управління історично пов'язаних Австралію, Великобританію та Сполучене Королівство, Нову Зеландію та Чехію. А також у кластері державного управління німецькомовні країни, які пов'язані історією та сусідством, на протигагу Мексиці та Туреччині. Останнє вказує на дію глобалізаційних впливів.

Емпірична типологія у дослідженні авторів виявила відмінні позиції від теоретичної типології. Так, диференціація форм управління освітою, таких як федеральна та місцева, або центральна державна і квазі-ринок, є менш важливі, ніж відмінності між типами систем освіти відповідно до географічної близькості. Федеральні системи освіти, таких країн як Німеччина, Швейцарія, Іспанія та Австралія представлені в трьох різних кластерах (державно-базований, південно-європейський, англо-саксонський та східно-європейський).

Центральні системи освіти однаково розподілені між різними кластерами. Тільки кластер східно-азійського управління (центральна система освіти) і скандинавський кластер управління (раніше центральні, тепер місцеві) об'єднують єдині теоретичні типи управління (Windzio, et al., 2005, p. 16–18).

Таким чином, зроблено висновок, що історико-географічні передумови, які є деглобалізаційними за сутністю, мають потужні сталі впливи на освітнє управління, сприяють виявленню його регіональних спільностей та ефективності функціонування в певних умовах країн. Проте глобалізацій-

ні впливи заохочують вдосконалення систем управління, уможливлують оцінку ефективності управління освітою за переліком загально-визначених показників, дозволяють фіксувати споріднені феномени управління та їх результативність. Згадані впливи – глобалізації та деглобалізації – є врівноважувальними силами, що формують існуючі системи управління та спонукають до подальшого вдосконалення з огляду на розвиток суспільства та освіти в умовах розвитку демократичного суспільства.

**Ключові слова:** зарубіжжя, глобалізаційні впливи, деглобалізаційні впливи, кластери, управління.

### Література

Windzio, M., Sackmann, R., & Martens, K. (2005). Types of Governance in Education – A Quantitative Analysis (No. 25). Universität Bremen, Collaborative Research Center 597 - Transformations of the State, Bremen. Retrieved 20.10.2022 from <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/28275/1/501321926.PDF>

## ОПАНУВАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ КРАЇН ЄС: ФОРМИ ТА МЕТОДИ

**Оксана Максименко, к. пед. н.**

ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»  
м. Київ, Україна

**Р**озвиток мультилінгвального простору на теренах Європейського Союзу здійснюється за рахунок покращення існуючих та впровадження і вдосконалення новітніх практик викладання іноземних мов, основне місце серед складових яких посідають форми та методи.

Метою дослідження обрано виокремлення форм та методів, які забезпечують опанування іноземних мов у ланці шкільної освіти країн ЄС.

Заналізований досвід форм навчання на рівні шкільної освіти, виявив, що на сучасному етапі поряд із традиційними формами (урок, домашня робота) широко розповсюджені нові форми (класна і домашня лабораторні роботи, курси за вибором / факультативні, позакласна робота, проектні роботи, курсові роботи, конференції, рольові ігри, тематичні презентації та різноманітні практичні заняття на основі використання ІКТ, практика з